

Themasessie Besluitvorming 'Aardgasvrij Vroendaal'

19-02-2024 | Gemeente Maastricht
Projectleider Diego Bronneberg

Gemeente Maastricht

Terugblik buurtbijeenkomst

- 1^e plenaire bijeenkomst op 30 oktober 2023
- Presentatie van het bewonersinitiatief m.b.t. visie
- Kennismaking met De WarmteTransitieMakers
- Presentatie over de resultaten van de technische- economische analyse

Conclusie

- We weten inmiddels dat een collectief systeem duurder is, maar...
- Hoe nu verder vanaf 30 oktober 2023? → Verdere participatieproces opgesteld

Terugblik buurtbijeenkomst

- 19:00 - Plenaire Opening
- 19:10 - Visie bewonersinitiatief op besluitvorming
- 19:20 - Presentatie DWTM
 - Uitkomsten analyse (kort)
 - Toekomstperspectief per route
- 19:35 - Presentatie Davy Pieters
 - Spelregels
 - Pijlers
- 20.00 - Interactieve sessies in kleine groepjes
- 20.05 Vraag 1: Wat vindt u het besluitvormingsproces?
- 20.30 Vraag 2: Welke informatie heeft u nodig om te kiezen?
- 20.55 Afsluiting

Introductie sprekers

Dries van Gemert
Bewoner Vroendaal
Mede-initiatiefnemer

Michiel van der Vight
Projectleider
'De WarmteTransitieMakers'

Davy Pieters
Senior beleidsmedewerker
Warmtetransitie
Gemeente Maastricht

Lokale netwerken en de toekomst van ons energiesysteem

- 3 pijlers

economisch

ecologisch

maatschappelijk

Lokale netwerken en de toekomst van ons energiesysteem

- Richting: lokaal en collectief organiseren is de toekomst
 - 3 pijlers: economisch – ecologisch - maatschappelijk
 - Waarom? men probeert met alle goede bedoelingen een oud systeem te repareren en optimaliseren en daarmee onbedoeld in stand te houden
-
- ✓ Huidige systeem: centraal– marktwerking – niet houdbaar - afhankelijk
 - ✓ Ontwikkelingen: fossiel – zelf opwekken – overbelasting - regelgeving
 - ✓ Circulaire economie: minder bezit, meer delen services – nieuwe modellen
 - ✓ Anders: zoeken nieuwe ideeën, modellen en oplossingen ahg om warmtetransitie

Lokale netwerken en de toekomst van ons energiesysteem

- ✓ EU: Sturende rol – delen van energie – energie communities
- ✓ Power: communities drijvende kracht achter nieuwe systemen
- ✓ Kans : voor burgers en gemeente kans om haalbaarheid van een lokaal en collectief systeem te onderzoeken
- ✓ Gemeente: kans – local 4 local – stimulering –lokaal beschikbare bronnen voor lokaal gebruik

WAT IS WENSELIJK ?

COLLECTIEF
WARMTENET

WARMTEPOMPEN
INDIVIDUEEL

FINANCIËLE
HAALBAARHEID

TECHNISCHE
HAALBAARHEID

WARMTEOPSLAG

MAATSCHAPPELIJKE
WAARDE

???

Tijdsvizier?

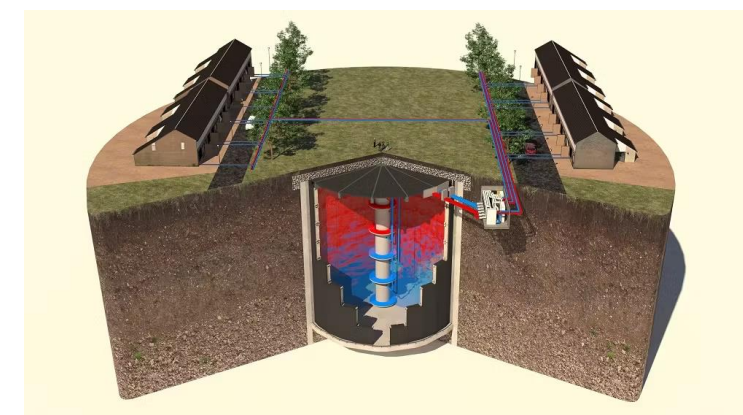
- Niemand kent de toekomst
- Onvoorstelbare gebeurtenissen waarschijnlijk
- Hoe valide zijn aannames? (bv elektriciteitsprijs)
- Wat is wijsheid bij beslissingen?
- Hoe verhoog je de weerbaarheid van je systeem?

Overtuigingen van het kernteam

- Balans is essentieel, liefst met opslag
- Meerdere bronnen, zo lokaal mogelijk
- Ook aandacht nodig voor koeling
- Korte lijnen, infrastructuur en bevoorradingsketen
- Circulair/grondstoffen/ruimte
- Collectief bereik je meer dan individueel

Kernteam: zou het nu niet mooi als we dit konden verwezelijken

- Gezamenlijk opwekken van energie
- Collectief Warmte of bronsysteem
- In onze wijk of vlak ernaast
- Met de mogelijkheid tot opslag
- Samen zorgen voor minimale Ecologische footprint
- Niet alleen warmte, maar ook koelen
- Minder afhankelijk

Vroendaal Aardgasvrij

Besluitvorming &
Participatie

19 februari 2024

Michiel van der Vight

Agenda

19:00 - Plenaire Opening

19:10 - Visie bewonersinitiatief op besluitvorming

19:20 - Presentatie DWTM

- o Uitkomsten analyse (kort)
- o Toekomstperspectief per route

19:35 - Besluitvorming

- o Spelregels
- o Pijlers

20.00 - Workshop

20.05 *Vraag 1: Wat vindt u het besluitvormingsproces?*

20.30 *Vraag 2: Welke informatie heeft u nodig om te kiezen?*

20.55 Afsluiting

plan
decisions
process
option
perspective
information
creative
analysis
uncertain
different
doubtful
tough
business
future
research
choose
help
unsure
learn
idea
wrong
action
path
pressure
wonder
attention
leads
direction
right
logical
warning
unclear
problem
strategy
answer
difficult
lost
motivation
solve
achievement
methods
satisfactory
success
opinion
way
choice
concept
confusion
options
efforts
knowledge
doubt
guidance
situations
motivational
encouragement
question
unknown
frustrate
education
dilemma
message
solution
risk
conceptual
opportunity
correct
solving

decision
challenge
concept
choice
making

Uitkomst analyse DWTM

Technisch-economisch

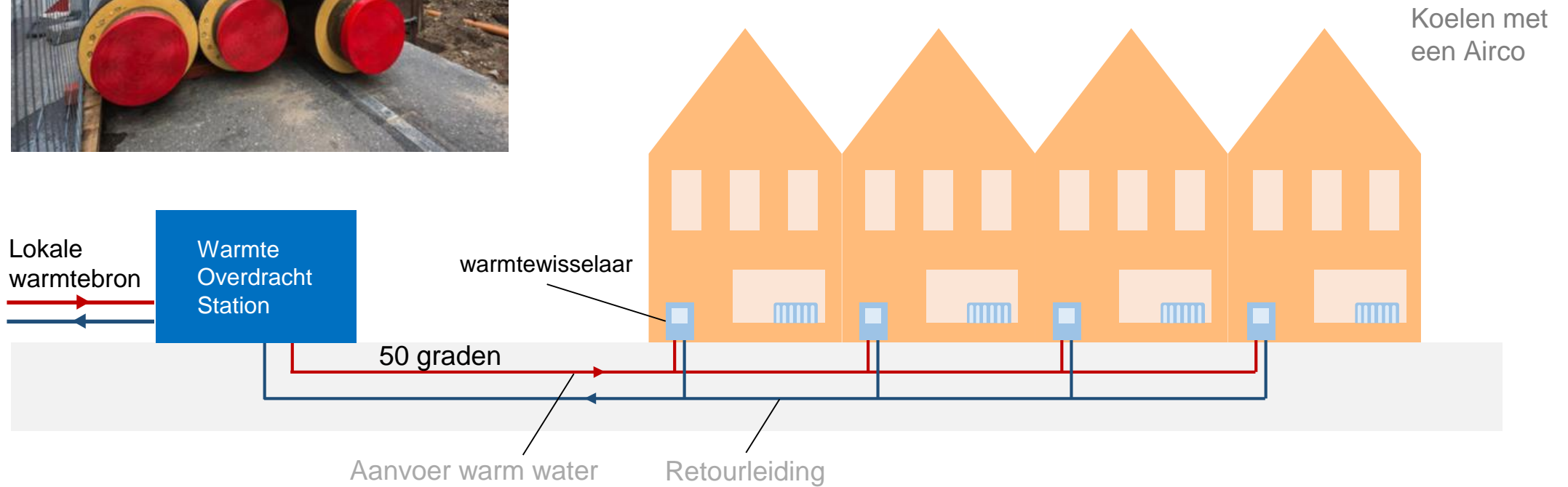
Uitkomst analyse DWTW

Vier oplossingsrichtingen om Vroendaal duurzaam en aardgasvrij te maken zijn vergeleken:

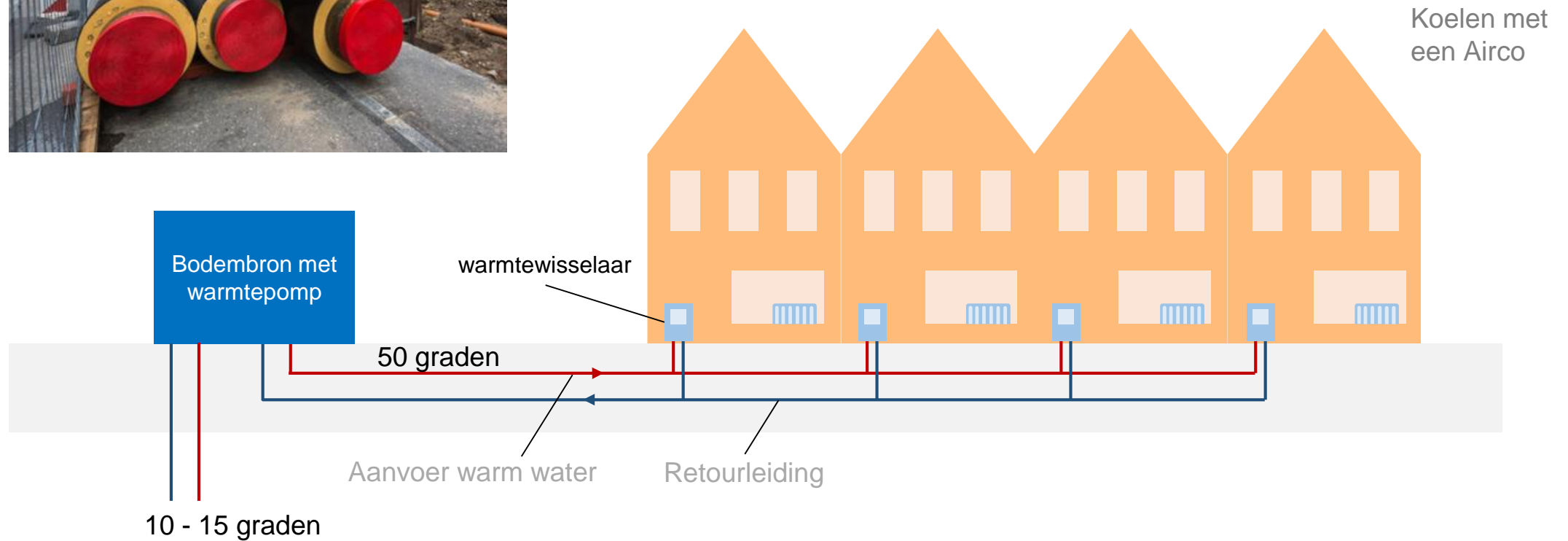
1. **Warmtenet** (50 graden) met warmtebron dichtbij de wijk
2. **Warmtenet** (50 graden) bodembron met collectieve warmtepomp
3. **Bronnet** met bodemenergie. Alle huizen hebben een bodemwarmtepomp
4. **Individuele warmtepompen**. Alle woningen hebben een warmtepomp met een buitenunit.

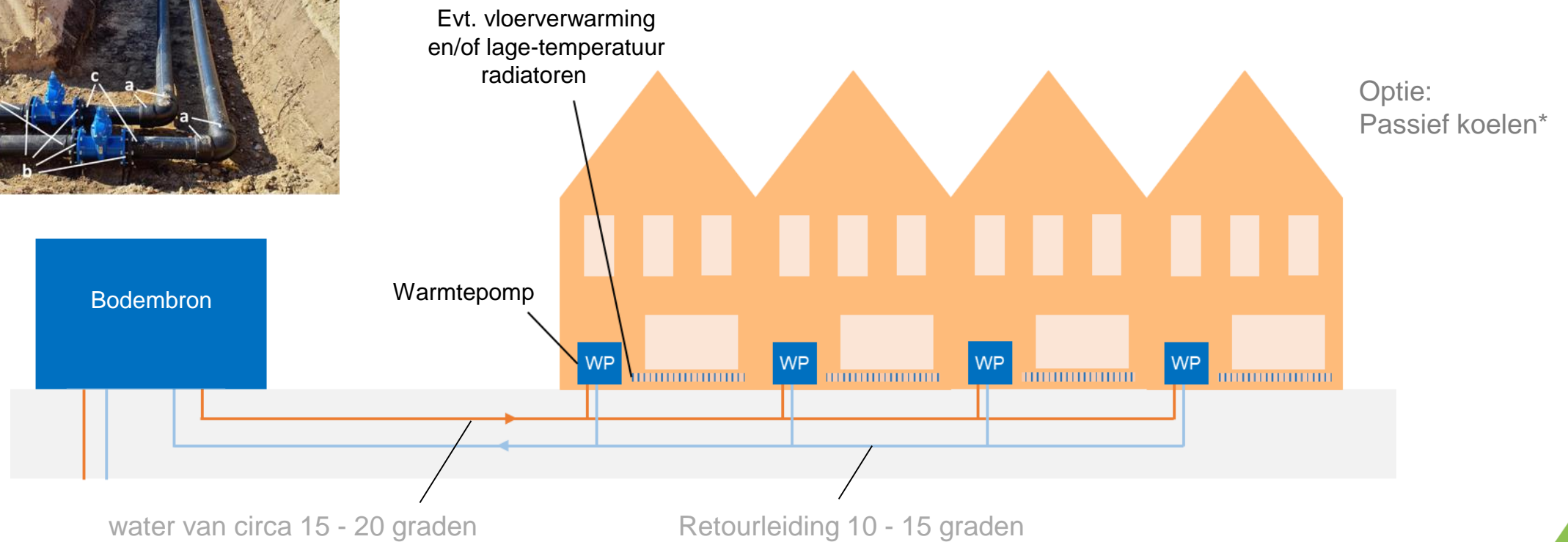
Optie 1: Warmtenet met lokale warmtebron

Optie 2: Warmtenet met bodembron en warmtepomp

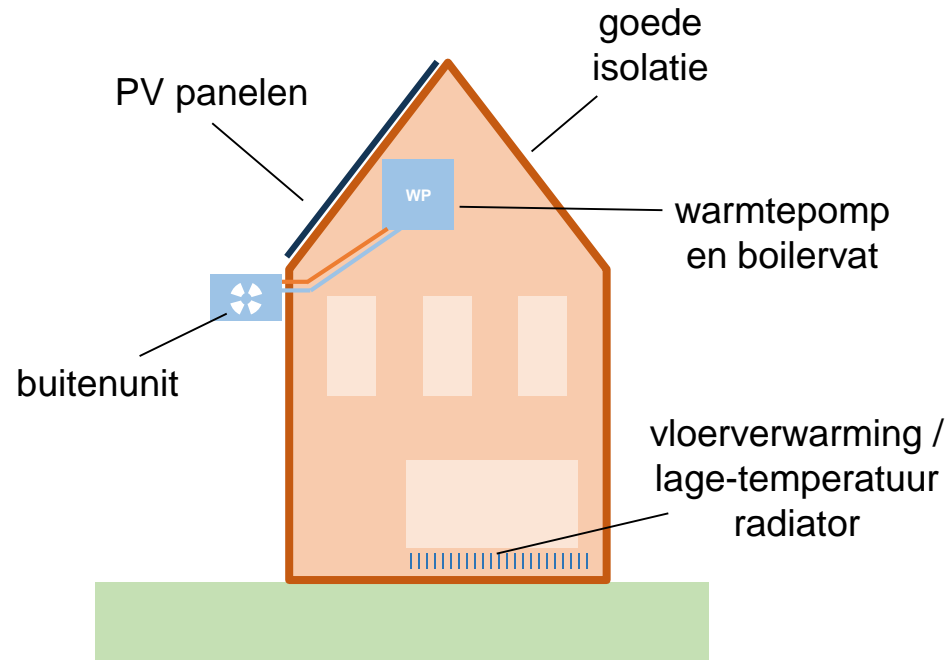

Optie 3: Bronnet

** Kanttekening: woningen met traditionele radiatoren kunnen zeer beperkt passief koelen. Woningen kunnen alleen flink gekoeld worden als de woning voorzien is van vloer- en/of wandverwarming.*

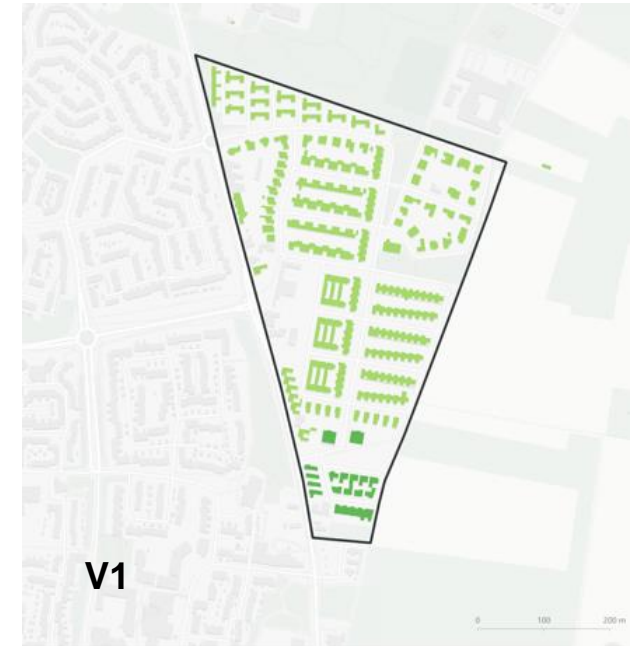
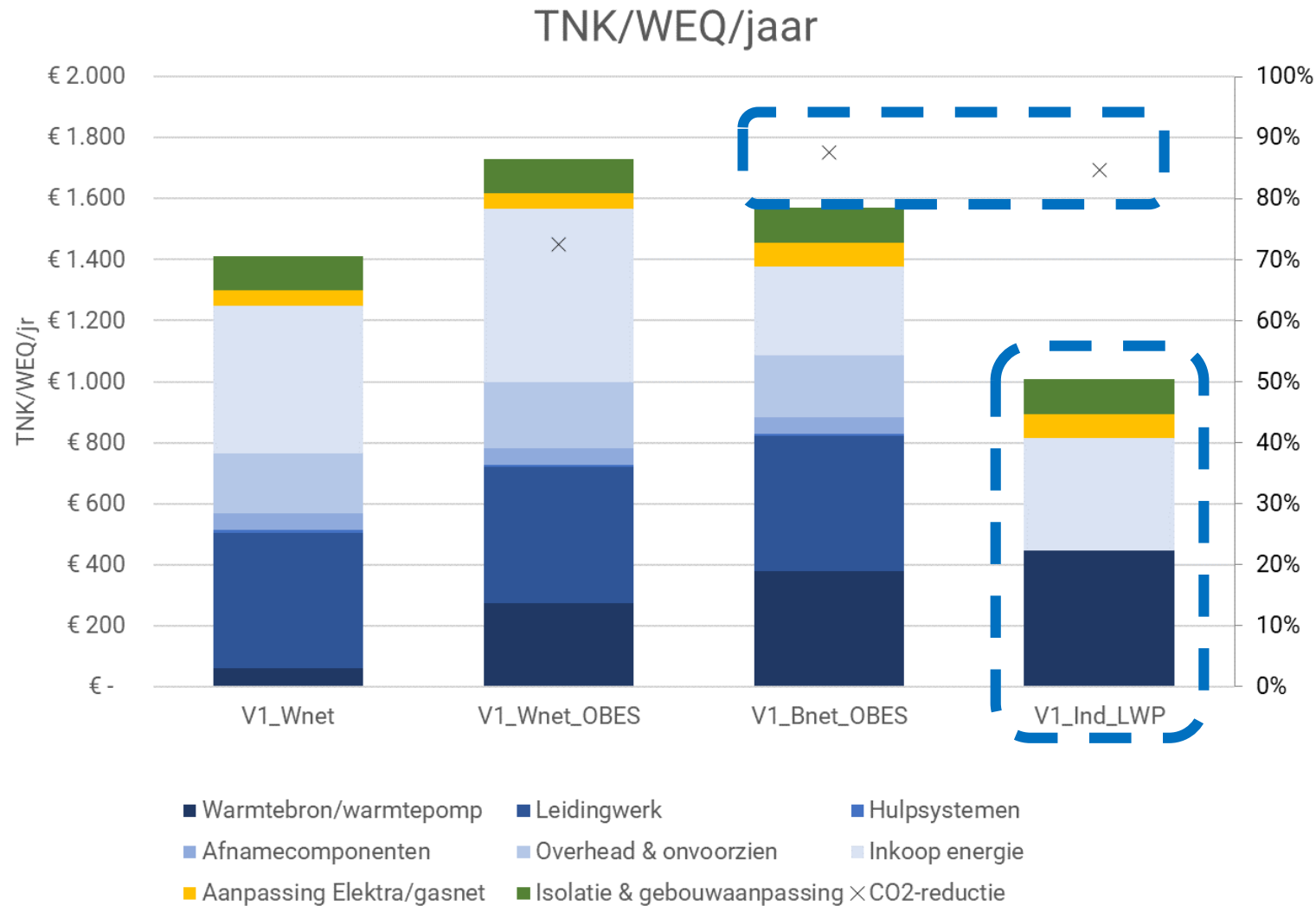
Optie 4: Individueel warmtepompen

Lucht-water warmtepomp

Totale nationale kosten – Vroendaal 1

Besluitvorming

Van verkenning naar
een keuze met draagvlak

3 Toekomstbeeld per optie

Route 1: Warmtenet

- Aantonen haalbaarheid (warmtebron en warmtenet)
- Kosten & baten (hoe omgaan met meerkosten?)
- Warmtebedrijf opzetten (eigenaarschap en exploitatie)
- Aanbod ontwikkelen en draagvlaktoets (1,5 - 3 jaar)
- Contracteren, vergunnen en aanleg (2-3 jaar)

Route 2: All-electric

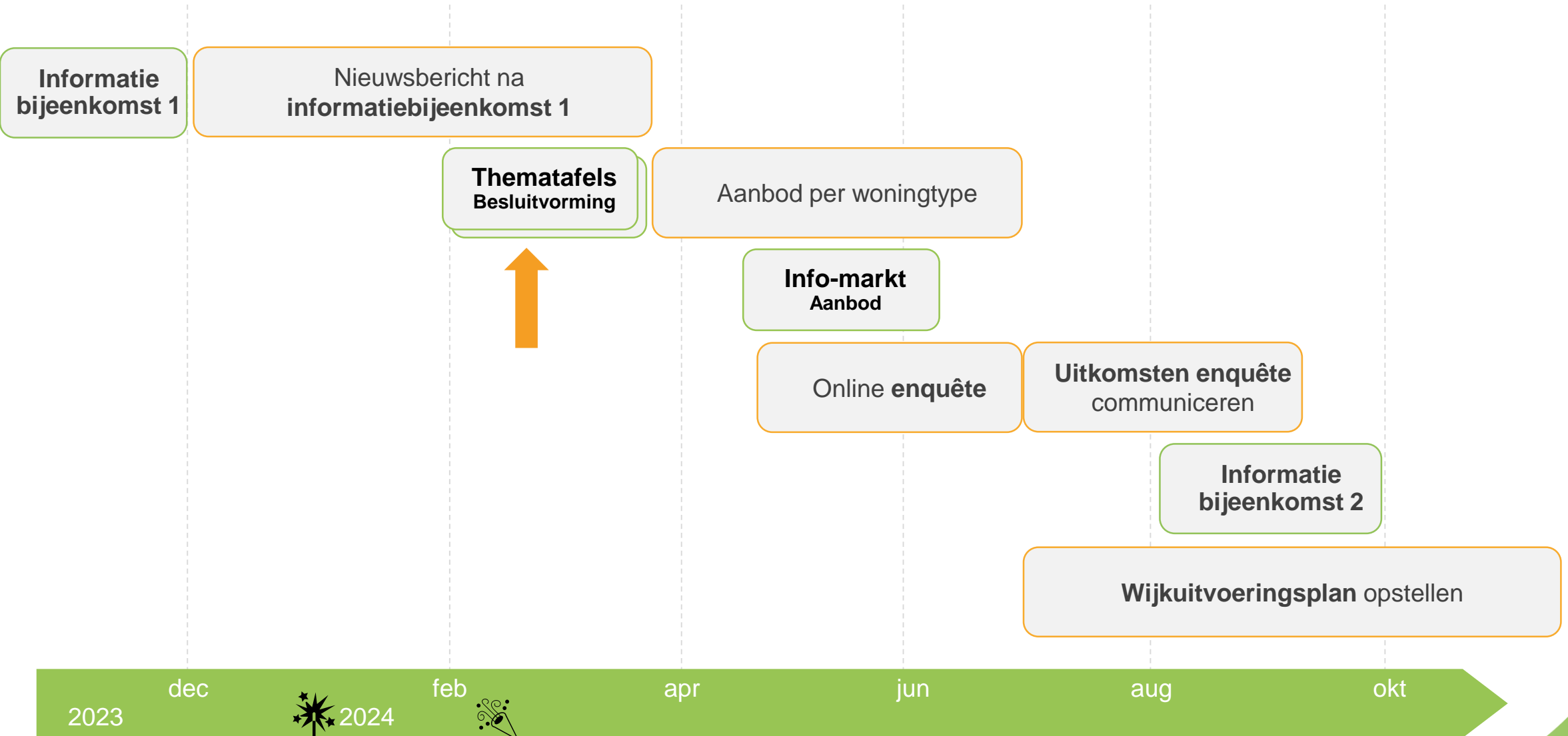
- Ontwikkelen collectief aanbod per woningtype
 - Kosten & baten
 - Financiering
 - Inpasbaarheid (binnen en buiten)
 - Geluid
- Kleinschalig ervaring opdoen
- Opschalen (stap voor stap)
 - Ondersteunen bewoners
 - Afspraken netbeheerder
 - Monitoren voortgang & tevredenheid

Route 3: Geen keuze

- Geen specifieke ondersteuning of actieprogramma voor Vroendaal
- Hybride warmtepompen vanaf 2026 verplicht
- Op de lange termijn iedereen een warmtepomp?

(niet inzetten op verduurzaming)

Proces / stappenplan

2023

dec

2024

feb

apr

jun

aug

okt

Toewerken naar een "gedragen besluit"

Davy Pieters

Warmtetransitie: Waarom, doel, hoe?

- Waarom?
 - Snel veranderend klimaat, wens om aarde leefbaar te houden, kosten van niets doen steeds hoger
 - Gasrijzen nog steeds hoog en ontwikkeling hiervan onzeker
 - Aardgaswinning Groningen gestopt en niet afhankelijk zijn van Rusland
 - Dus: Gebouwen anders verwarmen, weten waar je aan toe bent, betaalbaar
- Doel?
 - In 2050 is elk gebouw in Nederland aardgasvrij
 - #MissionZeroMaastricht
- Energievraag verminderen en bronnen verduurzamen

Warmtetransitie: Rol van gemeente

- Regierol in lokale warmtetransitie
 - Kennen lokale situatie
 - Direct contact met inwoners
 - Mogelijkheden voor combinaties met andere buurtontwikkelingen
- Transitievisie Warmte (2021)
 - Voor periode tot 2030 op hoofdlijnen uitgewerkt hoe stappen te zetten richting aardgasvrij
 - Vroendaal: Volledig elektrische warmtepomp (individueel)
- Bevoegdheden gemeenten
 - Na zorgvuldige procedure, gebieden aanwijzen, waarin op een uitgestippeld tijdsplan het gasnet vervangen wordt door duurzaam alternatief (Wgiw)

Warmtetransitie: Alternatieven, elektriciteitsnet en duidelijkheid bieden

- Haalbaar en betaalbaar alternatief
 - Warmtetransitie slaagt alleen als iedereen kan meedoen
 - Alternatieven:
 - 1) Dichte bebouwing en duurzame warmtebron: (grootschalig) warmtenet
 - 2) Minder dichte bebouwing en/of kleine duurzame warmtebron: (kleinschalig) warmtenet
 - 3) Bij goed te isoleren woningen (na 1992) is / lijkt volledig elektrische warmtepomp beste alternatief
 - 4) Komende 10 jaar nog geen duidelijkheid over beste oplossing, dan tussentijdse oplossing van combinatie isoleren en hybride warmtepomp
- Elektriciteitsnet
 - Transportschaarste en netcongestie
- Transitie volop gaande
 - Duidelijkheid en handelingsperspectief bieden essentieel

Aardgasvrij Vroendaal: Spelregels besluitvorming, keuze in 2024 en “gedragen besluit”

- Waarom afspraken maken over spelregels/randvoorwaarden besluitvorming
 - Alle partijen hebben vertrouwen in besluitvorming
 - In staat om weloverwogen keuze te maken
- Waarom techniek-/systeemkeuze in 2024?
 - Duidelijkheid en handelingsperspectief voor gebouweigenaren (particulieren, woningcorporaties) en netbeheerder gas- en elektriciteitsnet (Enexis)
 - Geen keuze maken heeft ook gevolgen: Investeringen gebouweigenaren en netbeheerder
 - NB: Verschillende alternatieven hebben verschillende verantwoordelijkheden en consequenties
- Toewerken naar een door bewoners “gedragen besluit”
 - Gebouweigenaren zelf verantwoordelijk voor warmtevoorziening in eigen gebouw
 - Techniek-/systeemkeuze/voorkeursalternatief (= besluit) pas begin van overstap naar aardgasvrij Vroendaal
 - Volgende stap: Gebouweigenaren na besluit zelf actief aan de slag met overstap

Aardgasvrij Vroendaal: Besluitvormingsproces

- ✓ Gemeenteraad geeft kaders: Transitievisie Warmte 2021
- Plannen hoe je besluit gaat nemen
- Expliciet besluit nemen over proces
 - Wanneer is wie betrokken en in welke rol?
 - Wanneer is besluit geldig?
- Inhoudelijk aan het werk en spelregels volgen
- Besluit techniek-/systeemkeuze
- College van B&W: Opstellen Uitvoeringsplan richting aardgasvrij Vroendaal
- Gemeenteraad besluit formeel wanneer buurt van aardgas af gaat (aanpassing Omgevingsplan)

Aardgasvrij Vroendaal: Planning besluitvorming

- Planning (indicatief)
 - Eind februari 2024: Themasessies Spelregels voor besluitvorming
 - Maart-juni 2024: Informatievoorziening voor maken weloverwogen keuze
 - Juni/juli 2024: Enquête onder bewoners over voorkeursalternatief
 - Doorlopend: Overleg gemeente/Enexis + check met kaders en laatste inzichten
 - Eind 2024: Besluit over techniek-/systeemkeuze/voorkeursalternatief en opstellen Uitvoeringsplan

Aardgasvrij Vroendaal: Proces besluitvorming

- Wanneer is wie betrokken in welke rol?
 - 1) Bewoners: Adviserende rol over voorkeursalternatief (via enquête)
 - 2) Woningcorporaties: Adviserende rol over voorkeursalternatief (voor 91 corporatiewoningen)
 - 3) Enexis: Adviserende rol over (gevolgen van) voorkeursalternatief
 - 4) Gemeente Maastricht: Besluit over techniek-/systeemkeuze op basis van ontvangen adviezen en belangenafweging, waarbij gemeente uitkomsten van enquête volgt op voorwaarde dat deze representatief is
- Wanneer is besluit “gedragen” door gebouweigenaren?
 - 1) Minimaal XX % van 416 woningen voorkeur uitgesproken én vervolgens minimaal XX % een uitgesproken voorkeur heeft voor een bepaald alternatief
 - 2) Uitgesproken voorkeur vertegenwoordigt minimaal XX % van totaal aantal woningen in Vroendaal

Interactieve sessie 1: “Wat is voor u een gedragen besluit?”

30 minuten

Interactieve sessie 2: “Welke informatie is hiervoor nodig?”

30 minuten

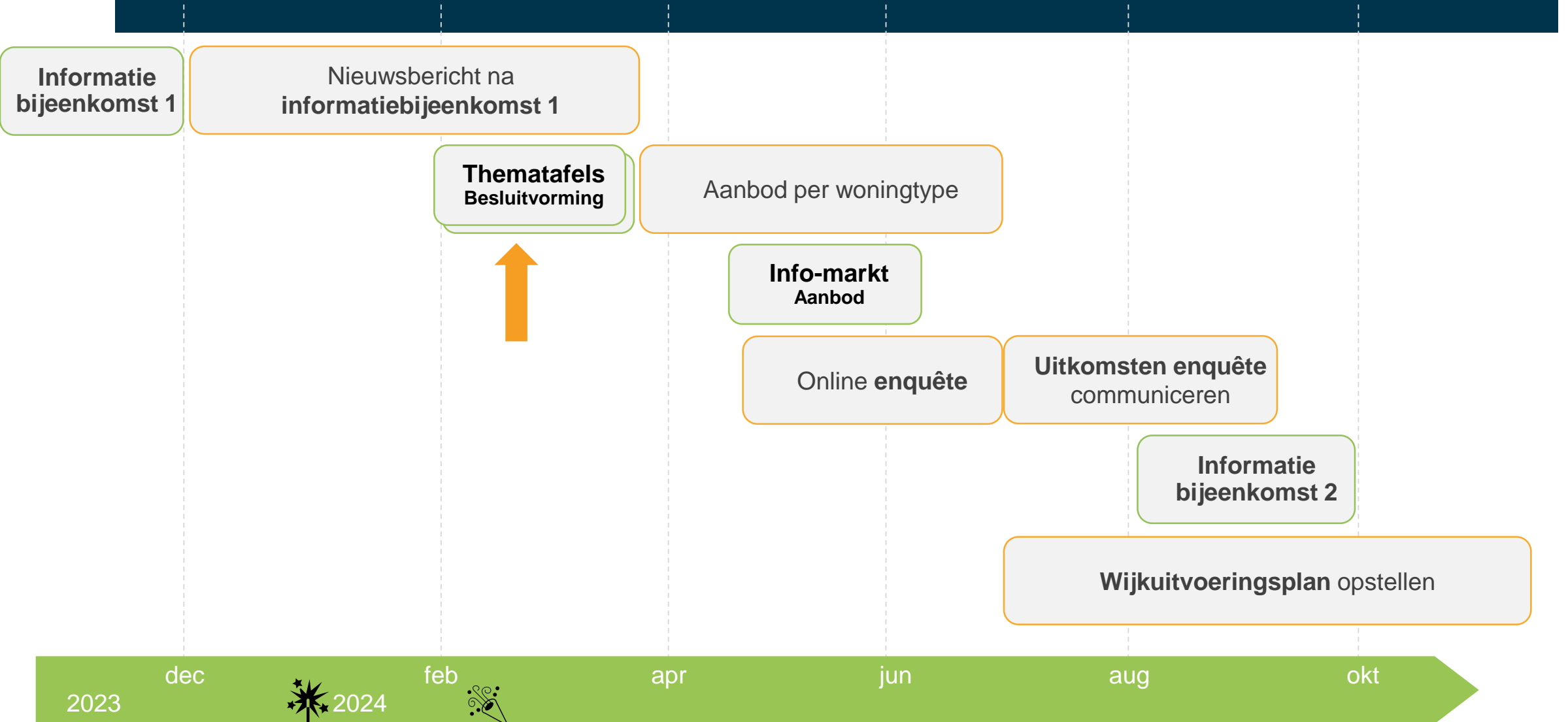

Afronding

Diego Bronneberg

Proces / stappenplan

Communicatie

- Thuis in Maastricht website
 - Vroendaal onder stadsdeel 'Maastricht Zuid'!
- Aardgasvrij.vroendaal@maastricht.nl

Bedankt voor
uw aandacht

Zijn er nog vragen?